

TÜNDÉRSZÉP ILONA

Vót egyszer egy szegény ember, annak vót három leánygyermeke. Nagyon szegényök vótak, napszámból éltek, és így keresték meg a napi kenyérüket. Az apjuk elvállalt egy kendertáblát nyüvésre. Az öregök otthol maradtak, a lányokat meg elkű(1)dték reggel korán a munkába. Az anyja meg az apja viszik ki a reggelit. Amint űk a tábla közepiben dó(1)goznak, egyszer leülnek beszélgetni.

Az öregebbik mondja, hogy:

— Ha engem a király elvenne feleségül, akkor egy szál kenderrel eltartanám az egész katonaságot alsóneművel.

Erre a második azt mondja:

— Ha engem a király elvenne feleségül, én egy szem búzával eltartanám a katonáit kenyérrel.

A legkisebbik azt mondja:

— Ha a király engem elvenne feleségül, én akkor egy pár aranhajú gyermeket szülnék, fiút meg egy leánt.

Közben egy katona a közelben hallgatta, hogy mit beszél a három testvér. Mindjárt el is ment a katona a parancsnokához, jelentette neki, hogy itt meg itt a kendörben beszélget három leány. Az egyik ezt mondta, a másik azt, a harmadik meg amazt.

Ezt jelenteni kell a királynak, hogy azután ű intézködjön. A kapitány mindjárt el is ment a királyhoz, és jelenti neki, hogy itt, ebben és ebben a tábla kendörben három leány nyüvi a kendört, és a legöregebb azt mondta, hogy egy szál kendörrel eltartaná a katonáit éven által alsóneművel; a másik azt mondta, hogy ha a király elvenné feleségül, ű meg eltartaná egy szem búzával éven által a katonáit

kenyérrel; a legkisebb pedig azt mondta, ha a királ üttenné el feleségül, akkor egy pár aranhajú gyermeket szülné, egy fiút és egy leányt.

Erre aztán a király kiadja a parancsot, hogy azt a három lányt azonnal az ő színe elé vezessék elő. Mindjárt el is ment három katona az anyjához meg az apjához és kérdezik, hogy hol vannak a lányok. Hát azt mondják, hogy dolgoznak.

Azonnal a király parancsára jelenjenek meg a király színe előtt!

Ugyan mit csinálhattak ezek a lányok, mert most a király fölveteti őket kihallgatásra?

Hát kénytelenek voltak fölmenni.

A király egyenkint magához bocsátotta a lányokat.

— No, húgocskám, ne félj semmitű(1). Mondd meg, hogy mit mondtál te itt és itt, a kendőrt amikor nyűttétök?

A leány el is mondta, hogy mit mondott:

— Ha a király engöm elvönne feleségül, én akkor egy szál kendőrel eltartanám egy évön által a katonáit alsóneművel.

— Nagyon szép — azt mondja a király —, köszönöm.

— És adott neki száz aranyat.

Közben behívhatja a másikat:

— Na, húgocskám, mit mondtál te?

— Én, felséges királyom, azt mondtam, hogy ha engöm a király elvenne feleségül, én egy szem búzából kitartanám a katonáit évön által kenyérrel.

— Nagyon szép, köszönöm! Itt van neköd is száz arany és elmehetsz.

Bejött a legkisebbik.

— No, húgocskám, mit mondtál te?

Kicsikét huzakodott, hogy mit mondott ő:

— Felséges király, én azt mondtam, hogy ha engöm a király elvenne feleségül, akkor egy pár aranhajú gyermeket szülnék, egy fiút és egy leánt.

Azt mondja a király, hogy nagyon szép:

— Mátul fogtan legyél az én hitvesem! Menjél ide és oda, komornád lesz és fürödj meg! A legszebb ruhák, amelyek léteznek, az mind a tied. Most pedig el fogunk menni az esküvőre.

Hát úgy is vót, el is mentek, és meglett az esküvőjük.

De a királynak vót egy szakácsnője, és annak is vót egy lánya. Nagyon szerette vóna, ha a király az ű lányát vötte vóna el feleségül és nem ezt a szögén lánt. Ez a szakácsnő mindig csinálta a botrányt, hogy a királlyal megutáltassa a lánt. És gondóta, hogy közben majd az ű lányát veszi el feleségül.

No, azonban éltek boldogan. A felesége úgy is maradt, és közben kiütött a háború. A királynak el köllött menni a háborúba, és meghagyta a szakácsnének, hogy a legnagyobb gonddal legyen a felesége iránt. Nehogy valami baj találjon lenni! Ha valami panasz lesz, akkor ű rá fog fizetni. Múltak oszt a napok, múltak a hónapok, egy év körülbelül, egyszer meglett a két gyerek.

Vót a királynak egy vadászkutyája, s közben, amikor megszülte a két aranhajú gyermeköt, a kutya is megfiadzott két kutyakölyköt.

Most mit csináljon a szakácsné? Milyen bosszút csináljon? Fogta a két kutyakölyköt, elvette a kutyától, és odatette a királynéhol, a két kicsit pedig elvette a királynétól. Az meg észen kívül vót, mire pedig már észhöl tért, láti ám, hogy ott a két kutyakölyök és nem a két gyermeke van ott.

A szakácsné pedig fonyatott gyékénybű(1), olyan viaszbó(1), olyan nagy kosarat, beletette a két gyerköt, és leengedte a Dunára. Három arankorsót és rengeteg aranpénzt tett még bele, és leengedte a Dunára. Majd kifogí valaki — gondolta magában. Beletett még egy levelet, hogy aki megtalálja, az a legnagyobb gonddal ápolja és majd iskoláztassa űket. De a levélben nem tüntette fel, hogy a gyermekek micsoda származásúak.

No, oszt egy reggel megy egy halász a Dunán, korán reggel, hogy majd ű megnézze az ű varsáit. Láti ám messzirűl, hogy valami úszik a Duna közepin. Beevez oda mindjárt gyorsan, hogy mi lehet az? Láti, hogy nem fa, de nem tudja messzirű(l). Odaevez. Láti ám, hogy egy nagy kosár. Kiemeli a ladikjába, mindjárt fölnyiti a tetejit. Hát gyönyörű két szép gyermek benne! Megörült, mert nekik meg családjuk nem is lehetett.

Mindjárt megy haza, kiabál a feleséginek:

— Anyjuk, gyere csak! Mit hoztam én teneköd? Milyen örömöt!

— Ugyan mit? Bizonyára nagy halat foghattál?

— Még annál is nagyobb — azt mondja az embör.

Mögy le az asszony, mikó(r) megláti, hát megörült:

— Hát legalább egy vóna, ne kettő! Most egyszerre kettőt is köll nevelni.

— Ne törődj vele! Pénz van itt annyi, amennyit csak akarsz.

Föl is vitték és nevelgették. Nyöttek a gyermekök, iskoláztatták, minden.

Miután a háborúnak vége lött, hazajött a király. A szakácsnő meg mondi neki:

— Felséges királyom, micsoda szégyen gyütt a fejedre a feleséged által! Ű megígérte, hogy ő neked két aranhajú gyermeket szül majd, és két kutyakölyköt szült. Itt vannak a kutyák mellette.

A király nagyon bánatos vót, szomorú és az is bántotta, hogy most micsoda gyalázat van az ő nemzetiben meg az országában, hogy ű ilyen eseten ment köröszttű(l). Elrendelte azután, hogy a feleségit a kapu előtt lent falazzák be, és a két kutyakölyköt meg kössék oda mellé. Katonát állítottak oda mellé, és aki arra ment járókelő, le köllött nekik köpködni.

A szegény asszony sírt, mert ő tudta, hogy milyen gyer-

mekeket szült, ötöt pedig úgy félrevezették. Csak nem tudta annak idején, mert észön kívül vót.

Hát teltek a napok, múltak az évek, szegény asszony be vót falazva, a gyerkök meg nőttek közben, és jártak iskolába.

Hát a fiú azt mondja oszt az apjának:

— Édösapám, én mán járok kadettiskolába, minden kollegámnak mán van háta-lova, csak neköm nincs.

— Na, ne félj — mondja az apja —, a legközelebbi vásáron veszek én neköd olyan lovat, hogy senkinek sem lesz olyan.

No, megörült a gyerkök. Gyütt is egy vásár, és el is mentek.

Kiérnek a vásárra, de mentek oda vagy egy álló napig, mert akkó(r) még nem vótak autók és nem vótak vonatok, akkor még vagy kocsiszerrel vagy gyalogszerrel jártak.

Kiérnek a vásárra, ahol szebbtű(l) szebb lovak vannak. Mondja a fiának:

— No, fiam, melyik lovat választod magadnak?

Nézi a gyerkök, nézi:

— Édösapám ezök közű(l) nekem egy se tetszik.

— Hogyhogy, gyerkök? Olyan lovak vannak, hogy majd el nem röpű(l)nek, és neköd egy ló se tetszik?

— Neköm nem.

— Hát ha nem, akkó(r) elmegyünk haza, nem veszünk lovat.

Hát jó(l) van. Amint jönnek hazafelé, ballagnak, láti az öreg messzirül, hogy vezetnek egy lovat, de az olyan sovány, hogy a szél majd csak el nem dönti. Alig tud menni, csak a csontjai zörögnek.

Odaérnek, gondolja az apja magában, hogy: — No, most megviccölöm jó(l) a fiamat, jó lesz ez a ló neki.

Odaérnek:

— No, fiam, mit szó(l)sz ehhen a lóhon? Ha eladná ez a bácsi, akkó(r) megvenném neköd.

— Ha eladja, vegye meg!

Gondolkodik az öreg, hogy ilyen lovat most — a vásárban meg gyönyörűek vótak, és egy se tetszett, ezt meg most meg akarja venni?

— Mennyiér(t) adja, tata, ezt a lovat?

— Kinek akarod?

— Hát a fiamnak.

— Ha a fiadnak, akkó(r) odaadom száz aranyér(t).

Hát jól van, megvőtte a lovat száz aranyér(t). Kifizette. De mérges vót az apja, mert a vásárban sokkal szebb lovat lehetett vóna kapni száz aranyért.

— Itt a ló — mondja az apja. — Én nem törődök veled, hogy mikor érsz haza, vagy hogy érsz haza.

— Hát jó(l) van, maga csak menjen haza, majd én balagok!

Azt mondja oszt az öreg bácsi, akitű(l) mögvőtték a lovat:

— Na, fiam, ilyen lovad nem is vót, de nem is lesz, mert elpusztul. Ennek gondját viseld! Ez szorgalmasan szót fogad. Amit kívánsz tüle, mindönt megtösz.

Hát oszt vezeti a gyerök a lovat, vezetgeti, útközben legelteti is. Meg is itati. Míg vezeti a kúttű(l) egypár méterre, egyszer a ló odavági magát a földhöz, megrázkódik. Megdöglött.

Mit csináljon most? Símogati, siratgati. Most agyonüti az apja: a ló megdöglött, és ennyi pénzt adtak érte.

Egyszer csak a ló megrázkódik, fölugrik. Arantáltos lett:

— Na, édös gazdám, látom, hogy hűséges vagy hozzám, de hát én is az leszek. Ül a hátamra! Hogy menjünk? Mint a szél, vagy mint a gondolat?

— Hát úgy menjünk, édös lovam, hogy neköd se legyen bajod, de nekem se!

Föül a gyerök a ló hátára, nem tellött bele egy pillanat sem, már otthon is vótak.

Hazamegy, a ló olyan lett megint, amilyen vót. Az öreg hazaért, látja, hogy a ló olyan sovány, amilyen vót. De a gyerök hamarabb hazaért, mint az apja.

Sír a testvérje. Kérdezi tüle:

— Tégöd ki bántott?

— Hallgass! Anyám összeszidott mindennek. Mit gondó(l)sz, elmondott mindenféle fattyúnak, meg talált gyeröknek. Ez azt jelenti, hogy nem édös szüleink nekünk, mi talált gyerökei, nevelt gyerökei vagyunk.

Hát spekulál a gyerök, bemögy az istállóba.

Azt mondja a ló:

— Igaz, gazdám, hogy ez nem apátok, ez nem anyátok. Titöket úgy talált a nevelötök a Dunán. Tik magas származásbú(l) valók vagytok. Itt nem is soká maradunk, még az éj folyamán el fogunk menni.

Úgy is történt. Megbeszélte a két testvér egymás között, hogy az éjjel el fognak menni, mikor a szülei lefeküsznek, hogy ne is tudják.

Éjfélutánban fölébredtek, fölkészültek, összeszedték azt a kis holmijukat, ami vót. Fölú(l)tek mind a ketten a ló hátára és elmentek. A ló fölropült velük, a táltos, a levegőbe. Azt mondta:

— Csak akkó(r) nyissátok ki a szemetöket, hogyha én mondom!

No, egysző(r) azt mondja a ló:

— Na, kinyithatitok a szemetöket, most megérgöztünk.

Nagy erdőségbe értek. Azt mondja a ló:

— Na, itt fogunk mos(t) letelepödni. Itt fogunk tanyázni. Erre nem is nagyon jár nép, nem is vagyunk rá kíváncsiak. Csináljunk egy gunyhókát, csináljatok itt neköm is valamit! Itt öldögéljünk. Azért itt megélünk itten.

Hát másnap hozzá is fogtak. Csináltak olyan istállófélét, maguknak meg gunyhót. Így teltek a napok; szedtek vadalmát, vadkörtét és szödröket és ilyennel éltek. A gyerök mindennap elment alamizsnáért. Egy nap a királynak a

szakácsnéja, a boszorkány megteröm a lánynál, egy szép nap odaér.

— Á . . . jó napot, húgocskám!

— Jó napot, anyóka!

— Hát te magad vagy itt?

— Én magam, ketten vagyunk a bátyámma(l).

— És nem unatkozol te itten sohasem?

— Hát minek unatkoznék? Van mindenünk, mint szegényöknek. Megélünk.

— De mégis unatkoznod kell, egész nap nem szórakozol senkivel, csak magad vagy itten.

— Akkor is kibirom — szólta a boszorkánnak a leány.

— Tudod mit? Mondok én neked valamit. A te bátyád neked megtösz minden kedvedet. Ha hazajön, megteszed magad beteggé. Azt mondod neki, hogy te álomban jártál tündérorszámban, tündérkirálynénál, Tündérszép Ilona kastélyában. Ott a kastélyban az egyik szoba bal sarkában van egy tükör. Az olyan tükör, ha belenézöl, meglátol mindent a világon. Abban látol mozit, színházat, népeket, városokat, falvakat. Mindent látol. Csak annyi, hogy nem tudsz velük beszélni, az teneköd egy szórakozás. De tudom biztosan, hogy a bátyád azt neked megteszi.

Gondó(l)ta a boszorkány, ha a gyerekek elmögy tündérorszámba, akkor ott majd elfogják. Ű meg akkor a lánnyal könnyen elvégez, nehogy a király még megtudja, hogy az ű gyerekei vótak.

Az erdő az a királynak az erdője vót, ahol űk letelepüdtek, az erdő tehát az apjiké vót. A fiú meg a lány azonban ezt nem tudták.

Este hazagyün a fiú. Beteg a lán, fekszik az ágyon.

— Mi a bajod?

— Hallgass! Olyan rossz álmom vót. Ha be nem teljesül az álmom, talán meg is halok!

— Micsoda?

— Álomban vótam tündérorszámban. Tündérszép Ilo-

nának a kastélyában. Ott láttam a kastély bal szárnyának egyik szobájában, egy sarokban, egy tükröt. Abban láttam várost, abban láttam falvakat, mozit, színházat, mindenfélét. Ha azt neköm elhozod, akkor möggyógyulok. Ha pedig el nem tudod hozni, akkor belepusztulok.

Gondolkodik a fiú. Kimegy, sétál jobbra, balra. Bemegy az istállóba a lováhon. Kérdezi tőle a ló:

— Mit búsú(l)sz, gazdám?

— Hát képzeld el, hogy mit álmodott a hugom! Amit álmodott, az lehetetlen.

— Hát nincs lehetetlen, csak ha rám hallgatsz.

— Én mindent meghallgatok, csak sikerüljön elhoznom.

— Sikerül. Hó(l)nap pont fél tizenkettőkor fogunk in-du(l)ni. Mer(t) a tündérek tizenkettőkor alusszák az álmikat, és akkó(r) be fogunk jutni a kastélyba. De a legnagyobb vigyázat mellett kell bemennünk, nehogy valamihez hozzáütődjünk, nehogy valami is koppanjon, mert másképpen abban a pillanatban fölébrednek. A tükröt majd el fogod hozni. De bele ne nézz a tükörbe, mert ha bele-nézöl, azonnal végöd van, mert meglátod benne mindent, akkor ott fogjuk veszteni mind a ketten a fogunkat.

— Ne félj semmit! Én rád hallgatok, amint mondtam.

Este lefeküdtek. Másnap reggel fölkeltek. Kimegy a gyerekek a lovához, és mondja neki:

— Nyúlj bele a jobb fülembe!

Belenyúl. Kihuzott egy aranyalmát.

— Majd mikó(r) menekülünk — azt mondja a ló —, ezt az aranyalmát leeresztöd a hátam mögött, akkó(r) akkora köd lesz, hogy minket nem látnak. Most nyúlj megint a jobb fülembe!

Belenyúlt a jobb fülbe. Kihúzott egy selyemkendőt.

— Amikó(r) azt mondom, hogy ég a farom, ezt a fátyol-formát leengedöd. De hátra ne nézz, mert ha hátranézöl, véged lösz! Amikó(r) leengedted, hátul olyan sűrű erdő támad, hogy azon a madár sem tud átrepülni, ha csak utat

nem vágnak. Ez alatt az idő alatt meg tudunk menekülni. Majd utolérnek megint, de már mi a határon túl leszünk. Neköd majd könyörög a Tündérszép Ilona, mindent mond, de oda ne nézz rá semennyiért sem! Mi majd, ha végeztük a dolgunkat, csak ballagunk lassan. Nehogy megfordítsál engemet! Én mindenre kész vagyok. Ha visszafordulunk, akkó(r) nekünk végünk van, mert tégöd akkó(r) Tündérszép Ilona meghódít. Akkó(r) neköd át kell menni, akkó(r) a nyakadat vesztötted te is meg én is.

Hát meg is hallgatta a gyerök. Másnap el is indultak mind a ketten fél tizenkettőkor. Pont tizenkettőre ott vótak tündérorszáiban.

Megálltak a kastély előtt. Sehöl senki. Csönd van. Bementek oszt úgy, ahogyan a lány mondta, a kastélynak a bal szárnyába, abba a szobába. Meg is taná(l)ta a gyerök a tükröt. Le is akasztotta. Mikó(r) hozí ki, mikó(r) mán gyün le a folyosón, amikó(r) az utolsó lépcsőre ráér, belepislant, és közben nekívágódik a karfának, a lépcsőkarfának. Nagy cserrenés, a tükör azonban nem tört össze. Erre mindjárt följajdult az egész kastély népe, katonái, mindön.

— Tolvaj jár! Ki az?!

Keresik. Mindjárt észre is veszik. Csakhogy ű még föl tudott ű(l)ni a lóra, abban a pillanatban a tündérok is a lovaikka(l) nyomozták űket. Kiabálnak a gyerök után mindent, jót, rosszat. Tündér Ilona is kiabál neki:

— Dob(d) le azt a tükröt, vagy állj meg! Mert ha nem, akkor a hálómbe kerü(l)sz! Az életödde(l) játszol!

De a gyerök nem hallgatott semmit, csak megy, csak megy, csak mennek. Azt mondja a ló:

— Édös gazdám, ereszd le az aranyalmát. De vissza ne nézz! Mer(t) ha visszanézöl, azonnal végünk van!

Leengedte. Olyan köd vót, hogy a ködben legalább másfél órát csámborogtak, mig kikeveredtek a ködbű(l).

Megin(t) haladnak. De ez alatt az idő alatt űk nagy utat nyertek maguknak. De a tündérok lovai jobbak vótak,

mint az üvé. Azok egész táltosak vótak, ez meg csak fél-táltos vót.

Csak mennek utána. Már megközelítették őket, nagyon közel. De a ló még csak tart, még tart, hogy mentű(l) tovább jussanak el. Egysző(r) azt mondja:

— Édös gazdám, ég a farom. Ereszd le azt a kendőt!

Amikó(r) oszt leengedte, abban a pillanatban olyan erdő támadt utánik, hogy a fák az eget verték. Odaértek, seho-va! Gyerünk most utat vágni. Vágtak utat keresztű(l). Mikor oszt keresztűlvágták az utat, űk addig megin(t) nagyon messze elértek.

Megin(t) a ló nagyon érzi, hogy nagyon közel vannak utánuk. De már most nem sok van a határhoz. Gondolta a ló, hogy maj(d) csak talán átérnek.

Hát sikerült is oszt átérni nekik. Mikor oszt átértek, kiabál Tündérszép Ilona neki:

— Megállj, bestia! Gyüszsz te még az én hálómba! Elloptad az én tükrömet, de gyüszsz az én kezembe!

A ló meg egyre mondja, hogy:

— Ne nézz hátra! Ne is hallgass rá! Csak mi menjünk!

Hát ballagtak is, nem is néztek hátra, csak mentek.

Hazaértek. Mikó(r) a gyerök meglátta a tükröt, megörült, mert az ű bátyja megcsinálta neki. Elhozta.

Na, és másnap a gyerök elment az ű dó(l)gára, elment alamizsnát szedni, vadkörtét, vadalmát, szedret meg mindenfélét.

Harmad-, negyednap megint kilovagolt a boszorkány. A fiú nem vót otthon.

— No ugy-e, húgocskám, mit mondtam teneked, hogy a te bátyád megteszi a te kedvedet? Meg is hozta, látod, a tükröt!

— Gyere csak, és nézz a tükörbe!

Néz a tükörbe.

— Ugy-e sok mindent látol? — kérdezi a boszorkány.

— Látok.

— Hát látod-e azt a tavat ottand? Aki ott messze szépen csillog, az ott egy szép tó.

— Hogyne látnám — feleli a leány.

— Hát azt a szép nőt látod, aki benne fürdik?

— Azt is látom.

— Az a Tündérszép Ilona. Az a te bátyádat vári, hogy menjen el érte. Ha elmegy érte, elmegy hozzá feleségül, gyönyörű szép kastélytok lesz. Te is királykisasszony leszol. Boldog leszel. Nem kell az erdőben itt sánylódnötök mind a kettőtöknek. Nagyon jó helyetök lesz.

A lány megint lefeküdt, spekulál, gondoskodik. Megyün a bátyja este, mondja neki:

— Tudod mit, bátyám? Gyere csak, mutasztok én te neköd!

— No, mit?

Odavezeti a tükörhöz, és mutaszti neki:

— Látod azt a sok tavat ottan?

— Látom.

— Hát azt az utolsó tavat, amelyben az a szép lány fürdik?

— Azt is látom.

— Na látod, az a Tündérszép Ilona. Az tégöd vár. Azért fürdik abban a tóban, hogy te menj el érte, mert ezt én megálmodtam. Ha elmegy érte, akkó(r) elmegy hozzád feleségül. Mit gondó(l)sz, micsoda boldogok leszünk! Gazdagok! Te tündérkirály, én meg királykisasszony leszek! Ezt álmodtam. De okvetlen menj el, mert ez tégöd vár!

Kimegy azután a gyerök megint a lóhoz, mondja oszt a lovának, hogy mit álmodott a testvére.

— Igaz. Vár a Tündérszép Ilona tégöd. El is megyünk hónap. De láttad-e azt a sok lovasszobrot, ami a tóparton van?

— Azokat is láttam.

— Ott van kilencvenkilenc, te leszol a századik. Az olyan tó, hogy amelyik ló rátöszi a lábát a vízre, az rögtön

kőbálvánnyá vál. De te is az leszl, ha rám nem hallgatsz. Már majd elmegyünk, Tündérszép Ilona mond neköd majd mindenfélét: könyörög, hogy menj a vízbe! Te csak azt mondd, hogy: — Én a vízbe nem megyek, ha szeretsz, majd kigyüssz.

De ú addig könyörög, próbá(l)kozik terajtd, és hogyha engöm megsankantyúzol, én akkor rálépök a vízre, és azonnal kőbálvánnyá változunk!

— Na jó, ne félj semmit!

No, el is indultak másnap, nem számított az időpont. Odaértek, körülbelül olyan tíz óra lehetett.

— No, szívemnek szép szerelme, asszony, elgyüttem érted. Ha szeretsz, gyere ki!

— Nem úgy van az, szívemnek szép szerelme! Ha szeretsz, és értem gyütté(l), akkó(r) begyüssz a vízbe is értem.

— Oda nem mehetek — mondja a fiú.

— Ha nem gyühetsz, ki nem mehetek, míg be nem gyüssz értem.

Mit csinált a gyerök, mikó(r) meglátta, hogy milyen szép a Tündérszép Ilona? Annyira elkáprázott, hogy megsarkantyúzta a lovát, és ráléptt arra a vízre. Abban a pillanatban kőbálvánnyá váltak.

— Na — azt mondja —, ugy-e mondtam, hogy elfoglak én tégödet? Az a szerencséd, hogy szeretlek, mert másképp itt vóná(l) a századik szobor, mint a többi, mint a hasonló társaid!

Kigyütt a vízbül, felöltözködött, fogta az aranypalcát és körülveregette. A lovas meg visszakarta az életit, a fiú olyan lett, mint vót is. Meglött ám a nagy öröm. Elmentek a kastélyba. Azt mondja a Tündérszép Ilona:

— Itt nem maradhatunk, ide se gyühetsz! Hanem összedünk magunkat, és elmegyünk oda és letelepödünk, ahol nektek gunyhótok van. Ott fogunk élni. Hogy kinek az erdeje az, nem tudjunk. Majd valaki ránk akad és megmondja, hogy az üvé az az erdő.

Fogta oszt a Tündérszép Ilona az aranypálcáját, körülveregette a kastélyát, aranyalma lett. Beletette a zsebbe, lóra ültek és elmentek.

A... meglátta a testvérje, a fiúnak a testvérje, hogy megjött a szép Tündérszép Ilona:

— No, hála istennek, nem leszek magam most mán! Most mán hároman leszünk!

Erre kivette az aranyalmát a zsebibű(l), körű(l)veregette, gyönyörű szép aranykastély lett.

— Na, itt fogunk élni!

Hát teltek a napok, múltak a hetek. Egyszer azt mondja a király, hogy elmegy vadászni. Hát el is ment. Összeszedte az urakat, minisztereket, hercegeket, bárókat, grófokat, mágnásokat. Kimentek az erdőbe vadászni.

A Tündérszép Ilona ezt tudta, hogy gyűnnek űk vadászni. Azt mondta a férjinek, hogy itt van ez az aranyalma:

— Kimész erre és erre a számú léniára.* A szélire a léniának, azon gyün a király. Mikor a király lösz olyan nyóc-tíz méterre, a fa mellől kigurítod ezt az aranyalmát. Az egy aranynyúl lesz. A király ezt agyonlövi. De abban a pillanatban te fölkapod, és eltűnsz az erdőben! Megértötted?

— Meg.

Hát úgy is vót. Gyün a vadászat, hallik, hogy ropog a puska. A gyerök meg e(l)ment arra a bizonyos helyre. Vári, néz kifelé. Hát láti tényleg, hogy a király gyün. A díszrül látta, hogy a király.

Közel vót ám hozzá, nyó(l)c-tíz lépésnyire. Akkor a fiú kiguríti lassan az aranyalmát. Az meg kigurul, és lesz belüle egy gyönyörű szép aranynyúl. A király ráfogta a puskát, agyonlüvi. A gyerök meg szépen kilép a fa mellű(l), és fölveszi az aranynyulat. De a király ezt láti. Mikor ezt meglátta, mindjárt arra gondolt, hogy az ű felesége mit mondott valamikor, hogy űneki milyen aranyhajú fia lesz és

* erdei vágás, út.

milyen daliás. Ez meg arra hasonlít, mint amelyet a felesége mondott neki. Mindjárt fogja a vadászkürtjét, belefúj a vadászkürtbe, hogy vége a vadászatnak. Zúgolódtak is az urak, hogy legjobb vadászat van, legtöbb a vad, és most hagyj abba a vadászatot?

Mindegy, félbe kellett hagyni és visszamentek.

A fiú elhozta az aranynyulat.

— No, láttad a királyt?

— Láttam — feleli a fiú.

— Az téged látott-e?

— Látott.

Jól van. Hamarosan a király megint egy vadászatot tartott. Ugyanazon a lénian ment a király, a fiút megint elkű(l)dte.

Az meg az aranyalmát megin(t) kiguríti, hát az meg egy szép aranyőzike lett. Azt is agyonlűtte a király. De a gyerök meg a király olyan közel vótak egymáshoz, hogy maj(d)nem együtt hajultak le az aranyőzikeért. A gyerök fölkapta előbb, és elfutott vele. A király megént semmi nélkül maradt. Megin(t) eszébe jutott az, hogy neki a felesége mit mondott valamikor. Megint belefűjtak a vadászkürtbe, s vége lett a vadászatnak. Mennek vissza. Hát bánatos a király, szomorú.

Mondja a szakácsné:

— Mi az, felséges király? Minek olyan szomorú? Minek olyan bánatos?

— Megállj, megiszod te még ennek a levit!

Egy napon egy fehér galambnak a nyakára tettek egy cédulát, és elkű(l)dte azt a királyi kastélyba Tündérszép Ilona. Azt írta a levélbe(n): „Felséges Királyom! Bocsánatot kérünk, az erdőben letelepedtem. De ha megengeded, két napon belüle bársonhidat csináltatok az én aranykastélyom és a te kastélyod között”.

Király azután visszaírt egy pár sort, hogy megengedi. Meg is engedte. Két nap alatt kész lett a bársonyhíd, és

megint kű(l)dött neki egy levelet, hogy vári vendégségbe a királyt az egész udvaráva(l).

El is gyűtt a király nem tom hány fiakkerral. A nagy terítés megtörtént.

A fiút meg a lánt, szóval a férjét meg a férje testvérít a királynak szembe ültette, és ű meg a király mellé ű(l)t, és úgy ebédő(l)tek.

Kész lett az ebéd. Közben a Tündérszép Ilona az arany poharát belecsúsztatta a királynak a zsebibe, de a király ezt nem vötte észre.

No, megindult a menet, mennek haza ugye. Fölű(l)tek a fiákkerre. Akkó(r) kiabált Tündérszép Ilona:

— Bocsánat, felséges királyom! A vendégek között tolvaj van. Ellopták az arany poharamat!

Kérdezi a királyt:

— Mit érdemel az a tolvaj, akinél megtaláljuk?

— Az a fejivel játszik. A fejit levesszünk. Ez lesz a büntetése!

No, megkezdték azután kutatni a népet. Hát nincs senkinél. Közben odanyúl a király a zsebéhez:

— Bocsánat, nálam van. Az ítéletet kimondtam, végezenek velem!

— Nem, felséges királyom. Ha elmegyünk hozzád vendégségbe, akkor neköm is lesz egy kérésem.

Azt mondja a király:

— Rendben van. Mindenkor tartom a szavam.

No, azután el is mentek. Rá utána egy hétre a király is meghívta őket vendégségbe.

El is mentek. Megmondta a férjinek meg a férje testvérinek:

— Itt megyünk be a nagy kapun. Ott van egy asszony befalazva, ott áll mellette egy katona, és mindenkit arra késztet, hogy rá kell köpni. De rá ne köpjétek!

— Hát jó. Ezt nem teszünk semennyiér(t).

Odaérnek a kapuhoz. Az őr megállíti őket, és azt mond-

ja, hogy magas parancsra, tessék a parancsot végrehajtani, le kell köpködni ezt a nőt!

— Semennyiért ezt nem teszünk!

— Anélkül nem juthatnak be a palotába.

Vitatkoznak. Kinéz a király az ablakon, mer(t) már várta őket. Látta, hogy ott lent vannak a kapu előtt, az őt vitatkozik velük.

Fölkiált a Tündérszép Ilona a királyhoz:

— Felséges király! Bocsásson meg, de mi ezt a nőt nem akarjuk leködni!

Mindjárt a király az őre ráparancsol, hogy azonnal bocsájtja be! Bementek azután.

A király is úgy csinálta az asztalt, hogy a fiú meg a lány szembe ült vele, és a tündérszép királynő mellette ű(l)t. Megtörtént a vacsora, beszélgettek. Azt mondja azután Tündérszép Ilona, hogy mindenki meséljen a történetiről!

Hát elkezdett az egyik is mesélni, a másik is mesélni valamit. Hát a király is elkezdte az ű történetit mesélni, hogy hogy és mint járt, és hogy milyen boldogtalan lett, és hogy milyen szégyen gyűtt az ű fejére. Mikor ránéz erre a két gyermekre, mindig a szive fáj, mert azt hiszi, hogy ez az ű gyeröke.

Azt mondja osztán Tündérszép Ilona:

— Nem tévedsz, királyom. Ezek a te gyerekeid. Amit neköd a feleségöd valamikó(r) megígért, azt be is teljesítette. Csak a szakácsnéd, aki ellenségöd vót és ezeknek is az ellensége vót, az csiná(l)ta az egészet. No, ítélkezz a szakácsnő felett, amit szántá(l) neki büntetést!

Mindjárt oszt a király kiadta parancsba, hogy azonnal két szilaj csikó farkára kell kötni. A szakácsnőt kétfelé kell repíteni. A városnak az ellenkező két sarkára kiszegelni!